

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

4 декември 2018 година *

„Преюдициално запитване — Равно третиране в областта на заетостта — Директива 2000/78/ЕО — Забрана на дискриминация, основана на възраст — Наемане на работа на полицаи — Национален орган, създаден със закон, за да гарантира прилагането на правото на Съюза в определена област — Правомощие да се остави без приложение националното законодателство, което не е в съответствие с правото на Съюза — Предимство на правото на Съюза“

По дело C-378/17

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Supreme Court (Върховен съд, Ирландия) с акт от 16 юни 2017 г., постъпил в Съда на 22 юни 2017 г., в рамките на производство по дело

Minister for Justice and Equality,

Commissioner of An Garda Síochána

срещу

Workplace Relations Commission,

в присъствието на

Ronald Boyle и др.,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: К. Lenaerts, председател, R. Silva de Lapuerta (докладчик), заместник-председател, J.-C. Bonichot, Ал. Арабаджиев, Т. von Danwitz, С. Toader и F. Biltgen, председатели на състави, E. Levits, L. Bay Larsen, M. Safjan, С. G. Fernlund, С. Vajda и S. Rodin, съдии,

генерален адвокат: N. Wahl,

секретар: L. Hewlett, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 5 юни 2018 г.,

* Език на производството: английски.

като има предвид становищата, представени:

- за Minister for Justice and Equality, Commissioner of An Garda Síochána и Ирландия, от M. Browne, L. Williams и T. Joyce, в качеството на представители, подпомагани от A. Kerr, BL, и B. Murray, SC,
- за Workplace Relations Комисия, от G. Gilmore, BL, и C. Power, SC, упълномощени от S. Larkin, solicitor,
- за Ronald Boyle и др., от D. Fennelly, BL, упълномощен от M. Mullan, solicitor,
- за чешкото правителство, от M. Smolek, J. Vlácil и J. Pavliš, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от H. Krämer и L. Flynn, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 11 септември 2018 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до въпроса дали национален орган, създаден със закон, за да гарантира прилагането на правото на Съюза в определена област, трябва да може да остави без приложение разпоредба на националното право, която противоречи на правото на Съюза.
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между Minister for Justice and Equality (министър на правосъдието и равенството, Ирландия) (наричано по-нататък „министърът“) и Commissioner of An Garda Síochána (началникът на Национална служба „Полиция“ на Ирландия), от една страна, и Equality Tribunal (Трибунал за равенството, Ирландия), чиито функции са поети през 2015 г. от Workplace Relations Commission (Комисия по трудови отношения, Ирландия), от друга страна, по повод на компетентността на последната да реши да остави без приложение разпоредбите на националното право, които противоречат на правото на Съюза.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съгласно член 1 от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите (ОВ L 303, 2000 г., стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 6, стр. 7):

„Целта на настоящата директива е да регламентира основната рамка за борба с дискриминацията, основана на религия или убеждение, увреждане, възраст или сексуална ориентация по отношение на заетостта и упражняването на занятие, с оглед прилагането в държавите членки на принципа за равно третиране“.

- 4 Член 3, параграф 1, буква а) от тази директива, озаглавен „Приложно поле“, предвижда:

„В границите на сферите на компетентност, поверени на [Съюза], настоящата директива се прилага към всички лица от публичния и частния сектор, включително публични органи, във връзка с:

- а) условията за достъп до заетост, самостоятелна заетост или упражняване на занятие, включително критериите за подбор и условия за наемане на работа, в който и да е клон на дейност на всички нива на професионалната йерархия, включително повишение;

[...]“.

- 5 Член 9, параграф 1 от посочената директива, включен в глава II, озаглавена „Правни средства за защита и привеждане в изпълнение“, гласи:

„Държавите членки [гарантират], че съдебните и/или административни процедури, включително, когато те считат за подходящо, и помирителни процедури, за [осигуряване на] изпълнение[то] на задълженията по настоящата директива са достъпни за всички лица, които считат себе си засегнати поради неприлагането спрямо тях на принципа за равно третиране, дори след като [отношенията, при които е извършена твърдяната дискриминация, са прекъснати]“.

Ирландското право

- 6 Съгласно член 34 от Bunreacht na hÉireann (Конституция на Ирландия):

„1. Правораздаването се осъществява в съдилища, създадени със закон, от съдии, назначени по начина, предвиден в настоящата конституция; освен в определени със закон специални и ограничени случаи, то се извършва публично.

2. Съдилищата обхващат:

- i. първоинстанционни съдилища;
- ii. Апелативен съд и
- iii. Апелативен съд, който се произнася като последна инстанция.

3. Първоинстанционните съдилища включват High Court (Висш съд) с пълна първична компетентност и правомощия да се произнася по всички правни и фактически въпроси, по граждански и по наказателни дела.

2 Доколкото в настоящия член не е предвидено друго, компетентността на High Court (Висш съд) обхваща всички въпроси относно валидността на всеки закон с оглед на разпоредбите на настоящата конституция; въпрос от такъв характер не може да бъде повдиган (нито в писмено становище, в изложен довод или по друг начин) пред друг съд, създаден по силата на настоящия или на който и да е друг член от настоящата конституция, различен от High Court (Висш съд), Court of Appeal (Апелативен съд) или Supreme Court (Върховен съд)“.

- 7 Съгласно член 37, параграф 1 от Конституция на Ирландия:

„Никоя разпоредба на настоящата конституция не може да обезсили упражняването на ограничени правораздавателни функции и правомощия, по отношение на въпроси, които не са от наказателноправен характер, от страна на надлежно упълномощен по закон за това

едноличен или колективен орган, независимо от това, че този едноличен или колективен орган не е съдия, който е назначен, или съд, който е създаден като такъв, по силата на настоящата конституция“.

- 8 Националните мерки за транспониране на Директива 2000/78 в областта на заетостта, включително наемането на работа, се съдържат в Employment Equality Acts 1998 to 2015 (Законови актове от 1998 г. до 2015 г. за равенството в областта на заетостта, наричани по-нататък „законовете за равенството“), като член 77, параграф 1 от тях предвижда:

„Лице, което твърди, че [...] е жертва на дискриминация [...] в нарушение на [законовете за равенството], може [...] да поиска обезщетение като сезира генералния директор на Комисията по трудови отношения [...]“.

- 9 Член 82 на законите за равенството предвижда различни корективни мерки, които могат да бъдат разпоредени от генералния директор на Комисията по трудови отношения. Той може да разпореди, първо, да се изплати обезщетение под формата на просрочени възнаграждения (в случай на неизпълнение на задължението за равно възнаграждение) за период на наемане на работа, започнал да тече не по-късно от три години преди датата на сезиране по смисъла на член 77, параграф 1 от тези закони, което е довело до решението на генералния директор, второ, да се заплаща равно възнаграждение, считано от тази дата, трето, да се изплати обезщетение за последиците от действията на дискриминация или от факта, че засегнатото лице е станало жертва на такива действия, извършени не по-рано от шест години преди датата на сезиране по смисъла на член 77 от посочените закони, четвърто, да се прилага равно третиране във всяка област, релевантна в случая, пето, да се приемат мерките, конкретно посочени в това решение, от страна на едно или повече лица, посочени в същото решение, или, шесто, да се извърши възстановяване или повторно наемане на работа, със или без обезщетение.
- 10 Правило 5, параграф 1, буква в) от Garda Síochána (Admissions and Appointments) Regulations 1988 (Правилник за (наемане на работа и назначаване в) Национална служба „Полиция“ от 1988 г.), изменено с Garda Síochána (Admissions and Appointments) (Amendment) Regulations 2004 (Правилник за (наемане на работа и назначаване в) Национална служба „Полиция“ (изменение) от 2004 г.) (наричан по-нататък „Правилникът за наемане на работа и назначаване“) гласи:

„При условията на настоящия правилник, началникът на службата не може да допусне като стажант в процедура за назначаване на нови служители лице,

[...]

- в) ако не се е уверил, че последното е навършило най-малко 18 години и има навършени 35 години към първия ден от месеца, в който за първи път в национален вестник е публикувана обява за свободната длъжност, за която се отнася процедурата;

[...]“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 11 Г-н Ronald Boyle и на други две лица (наричани по-нататък „г-н Boyle и др.“) са изключени от участие в процедурата за наемане на работа на нови полицаи в An Garda Síochána (Национална служба „Полиция“, Ирландия), с мотива че надвишават максималната възраст за наемане на работа, предвидена в Правилника за наемане на работа и назначаване.
- 12 Г-н Boyle и др. подават жалба срещу това решение пред Equality Tribunal (Трибунал за равенството).

- 13 Г-н Boyle и др. твърдят, че определянето на максимална възраст за наемане на работа в националната полиция представлява дискриминация, забранена както от Директива 2000/78, така и от разпоредбите на ирландското право за транспониране на тази директива.
- 14 Министърът прави възражение за липса на компетентност на Equality Tribunal (Трибунал за равенството), тъй като мярката, която налага максимална възраст за наемане на работа в Национална служба „Полиция“, е разпоредба на националното право, така че единствено съдилищата, създадени съгласно Конституцията на Ирландия, са компетентни евентуално да решат да не приложат подобна разпоредба. Въпреки това Equality Tribunal (Трибунал за равенството) решава да разгледа жалбата, като обаче посочва, че в хода на това производство ще разгледа и ще се произнесе по повдигнатия от министъра въпрос относно компетентността.
- 15 Министърът сезира High Court (Висш съд, Ирландия) с искане тази юрисдикция да се произнесе с определение, като забрани на Equality Tribunal (Трибунал за равенството) да предприема действия, които евентуално са незаконосъобразни.
- 16 High Court (Висш съд) уважава искането на министъра и с определение забранява на Equality Tribunal (Трибунал за равенството) да се произнеса по жалбата на г-н Boyle и др. Така High Court (Висш съд) постановява, че Equality Tribunal (Трибунал за равенството) няма компетентност да приема правно обвързващо решение, с което да стига до извод за несъвместимост на националното право с правото на Съюза, тъй като тази компетентност е изрично запазена за High Court (Висш съд) по силата на член 34 от Конституцията на Ирландия.
- 17 Equality Tribunal (Трибунал за равенство) обжалва това определение пред запитващата юрисдикция Supreme Court (Върховен съд, Ирландия).
- 18 Запитващата юрисдикция подчертава, че в националното право Equality Tribunal (Трибунал за равенството), понастоящем Комисията по трудови отношения, няма компетентност да остави без приложение разпоредби на националното право, които счита за противоречащи на правото на Съюза. Единствено High Court (Висш съд) има такава компетентност и може на това основание да бъде надлежно сезиран със спор, което, ако жалбата бъде уважена, би довело до това да се остави без приложение разпоредба на националното право при запазване на възможността за обжалване пред Court of Appeal (Апелативен съд, Ирландия) или пред запитващата юрисдикция.
- 19 Поради това последната счита, че съгласно националното право компетентността за разглеждане на дела относно равенството в областта на заетостта се поделя между Комисията по трудови отношения, която има компетентност по повечето от делата, от една страна, и High Court (Висш съд), който е компетентен, когато уважаването на искане в тази област изисква по-специално да бъдат оставени без приложение норми на националното право, които не са в съответствие с правото на Съюза. Запитващата юрисдикция смята и че съгласно националното право, за да се гарантира спазването на правото на Съюза, High Court (Висш съд) е компетентен да постановява всякакви мерки, необходими за прилагане на правата, признати в правото на Съюза.
- 20 По-нататък Supreme Court (Върховен съд) разглежда въпроса дали подобно разпределение на правомощия във вътрешния правен ред е в съответствие с принципите на равностойност и ефективност, изведени в практиката на Съда.
- 21 В това отношение запитващата юрисдикция приема, от една страна, че тъй като това разпределение може да се приложи във всяка област на правото, независимо дали е в рамките на националното право или на правото на Съюза, принципът на равностойност несъмнено е спазен.

- 22 От друга страна, тази юрисдикция счита, че това разпределение на правомощията, според което High Court (Висш съд) трябва да бъде сезиран с дела, които предполагат евентуално неприлагане на правилата на националното право, противоречащи на правото на Съюза, е в съответствие с принципа на ефективност, доколкото последната юрисдикция е компетентна да гарантира зачитането на всяко право, признато от правото на Съюза, и в този контекст да остави евентуално без приложение разпоредбите на националното право за определяне на максимална възраст за наемане на работа в полицията, които са в противоречие с разпоредбите на правото на Съюза относно равенството в областта на заетостта, при това по начин, който не прави прекомерно трудно прилагането на правото на Съюза.
- 23 От своя страна Комисията по трудови отношения твърди, че в качеството си на орган, на който е възложено общото задължение да гарантира спазването на националното право и на правото на Съюза относно равенството в областта на заетостта, тя трябва да разполага с всички необходими правомощия за тази цел. Така тя счита, че разпределението на правомощията между High Court (Висш съд) и нея самата не е в съответствие с правото на Съюза, доколкото това разпределение я поставя в невъзможност да изпълнява посоченото задължение.
- 24 В този контекст Supreme Court (Върховен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Когато

- a) със закон е създаден национален орган, на който е предоставена обща компетентност, в частност да осигури прилагането на правото на Съюза в определена област; и
- б) съгласно националното право този орган не може да има компетентност в малката категория от случаи, в които осигуряването на ефективна защита предполага на основание на националното право или на правото на Съюза да бъдат оставени без приложение определени национални разпоредби; и
- в) компетентните национални съдилища са оправомощени при необходимост да оставят без приложение националните разпоредби, за да гарантират съответствие с въпросния акт на правото на Съюза, да разглеждат делата, по които е необходима такава защита, да постановяват по тези дела всякакви мерки за защита, изисквани от правото на Съюза, като в съответствие с практиката на Съда е преценено, че осигуряваната от съдилищата защита е съобразена с принципите на равностойност и ефективност,

трябва ли да се приеме, че създаденият със закон орган все пак е компетентен да разгледа жалба, в която се твърди, че националната разпоредба е несъвместима с релевантния акт на Съюза, и ако уважи жалбата — да остави без приложение тази разпоредба, макар националното право да предвижда, че всички дела, по които се оспорва действителността на нормативни актове, независимо от основанията за това, или по които се иска такива актове да бъдат оставени без приложение, са подведомствени на създаден по силата на конституцията съд, а не на въпросния орган?“.

По допустимостта на преюдициалното запитване

- 25 Чешкото правителство оспорва допустимостта на преюдициалното запитване, като подчертава неговата неяснота и факта, че запитващата юрисдикция не уточнява разпоредбите на Директива 2000/78, с които националното законодателство е в противоречие.

- 26 В тази връзка следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда в рамките на сътрудничеството между него и националните юрисдикции, въведено с член 267 ДФЕС, само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта от преюдициално решение, за да може да се произнесе, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда. Следователно, щом като поставените въпроси се отнасят до тълкуването на правото на Съюза, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе (решение от 27 юни 2017 г., *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, C-74/16, EU:C:2017:496, т. 24 и цитираната съдебна практика).
- 27 От това следва, че въпросите, които се отнасят до правото на Съюза, по презумпция са релевантни. Съдът може да откаже да се произнесе по отправеното от национална юрисдикция преюдициално запитване само когато е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (решение от 27 юни 2017 г., *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, C-74/16, EU:C:2017:496, т. 25 и цитираната съдебна практика).
- 28 Важно е също така националният съд да посочи конкретните причини, поради които е несигурен относно тълкуването на правото на Съюза и счита за необходимо да постави преюдициални въпроси на Съда (решение от 21 ноември 2013 г., *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, т. 21 и цитираната съдебна практика).
- 29 В настоящия случай, макар главното производство да е образувано по жалбата, подадена от кандидати, отстранени от процедура за наемане на работа на полицаи в ирландската полиция, в която жалба се изтъква несъвместимостта с Директива 2000/78 и със законите за равенството на максималната възраст за наемане на работа, предвидена в Правилника за наемане на работа и назначаване, от акта за преюдициално запитване е видно, че в рамките на висящото пред нея производство запитващата юрисдикция има съмнения относно съвместимостта с правото на Съюза, и по-специално с принципа на предимство на същото на разпределението на правомощия между High Court (Висш съд) и Комисията по трудови отношения, както произтича от тълкуването на националното законодателство от Supreme Court (Върховен съд), по силата на което тази комисия няма правомощие да остави без приложение националната разпоредба, която противоречи на посочената директива.
- 30 Следователно Съдът разполага с необходимите данни, за да бъде полезен с отговора на поставения му въпрос, поради което преюдициалното запитване е допустимо.

По преюдициалния въпрос

- 31 С въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали правото на Съюза, и по-специално принципът на предимство на същото, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство, съгласно която национален орган, създаден със закон, за да гарантира прилагането на правото на Съюза в определена област, няма компетентност да реши да остави без приложение разпоредба на националното право, която противоречи на правото на Съюза.
- 32 От акта за преюдициално запитване е видно, че съгласно ирландското право, както е тълкувано от Supreme Court (Върховен съд), съществува разпределение на правомощията между съдилищата, определени като такива от националното право, и Комисията по трудови отношения. От една страна, последната е компетентна да се произнася по жалби, насочени срещу мерки или решения, за които се твърди, че са несъвместими с Директива 2000/78 и със

законите за равенството, а от друга страна, High Court (Висш съд) има компетентност, когато уважаването на такава жалба изисква да се остави без приложение или да отмени национална разпоредба, която противоречи на правото на Съюза.

- 33 В това отношение следва да се подчертае преди всичко, както отбелязва генералният адвокат в точка 45 от заключението си, че трябва да се направи разграничение между правомощието в определен случай да се остави без приложение разпоредба на националното право, която противоречи на правото на Съюза, и правомощието да се отмени подобна разпоредба, което има по-широката последица тя вече да не бъде валидна.
- 34 Всъщност държавите членки следва да определят съдилищата и/или институциите, които имат компетентност за проверка на валидността на национална разпоредба и да предвидят правните средства за защита и процедурите, които позволяват да се оспори тази валидност, а когато жалбата е основателна, да се отмени посочената разпоредба, и евентуално да се определят последиците от подобна отмяна.
- 35 За разлика от това съгласно постоянната практика на Съда предимството на правото на Съюза изисква националните съдилища, натоварени в рамките на тяхната компетентност с прилагането на разпоредбите на правото на Съюза, да са длъжни да гарантират пълното действие на тези разпоредби, като при необходимост по собствена инициатива оставят без приложение разпоредбите на националното законодателство, които им противоречат, без да е необходимо да искат или да изчакват тяхната предварителна отмяна по законодателен път или по какъвто и да било друг конституционен ред (вж. в този смисъл решения от 9 март 1978 г., *Simmenthal*, 106/77, EU:C:1978:49, т. 17, 21 и 24, и от 6 март 2018 г., *SEGRO и Horváth*, C-52/16 и C-113/16, EU:C:2018:157, т. 46 и цитираната съдебна практика).
- 36 При това положение всяка разпоредба на национална правна система и всяка законодателна, административна или съдебна практика, която може да намали ефикасността на правото на Съюза, поради факта че отказва на компетентния да прилага това право съд правомощието в самия момент на прилагането да извърши всичко необходимо, за да изключи прилагането на националните законови разпоредби, които евентуално представляват пречка за пълната ефикасност на пряко приложимите норми на Съюза, е несъвместима с изискванията, произтичащи от самото естество на правото на Съюза (вж. в този смисъл решения от 9 март 1978 г., *Simmenthal*, 106/77, EU:C:1978:49, т. 22, от 19 юни 1990 г., *Factortame и др.*, C-213/89, EU:C:1990:257, т. 20 и от 8 септември 2010 г., *Winner Wetten*, C-409/06, EU:C:2010:503, т. 56).
- 37 Впрочем такъв е случаят, когато при противоречие между разпоредба на правото на Съюза и национален закон решаването на този конфликт е предоставено на орган, различен от съда, от който е поискано да осигури прилагането на правото на Съюза, и имащ правомощието да упражни своя собствена преценка (решение от 8 септември 2010 г., *Winner Wetten*, C-409/06, EU:C:2010:503, т. 57 и цитираната съдебна практика).
- 38 Както многократно се е произнасял Съдът, това задължение да се остави без приложение национално законодателство, което противоречи на правото на Съюза, се носи не само от националните съдилища, но и от всички държавни органи, включително от административните органи, натоварени в рамките на своята компетентност с прилагането на правото на Съюза (вж. този смисъл решения от 22 юни 1989 г., *Costanzo*, 103/88, EU:C:1989:256, т. 31, 9 септември 2003 г., *CIF*, C-198/01, EU:C:2003:430, т. 49, 12 януари 2010 г., *Petersen*, C-341/08, EU:C:2010:4, т. 80 и от 14 септември 2017 г., *The Trustees of the BT Pension Scheme*, C-628/15, EU:C:2017:687, т. 54).
- 39 От това следва, че принципът на предимство на правото на Съюза задължава не само съдилищата, но и всички инстанции в държавата членка да гарантират пълното действие на нормите на Съюза.

- 40 На поставения въпрос следва да се отговори именно с оглед на тези съображения.
- 41 В това отношение следва да се отбележи, че съгласно член 9 от Директива 2000/78 държавите членки гарантират, че съдебните и/или административни процедури, включително, когато те считат за подходящо, и помирителни процедури, за осигуряване на изпълнението на задълженията по настоящата директива са достъпни за всички лица, които считат себе си за засегнати поради неприлагането спрямо тях на принципа за равно третиране.
- 42 От този член следва, че държавите членки трябва да определят процедурите за осигуряване на изпълнението на задълженията по Директива 2000/78.
- 43 В настоящия случай, както е видно от информацията, съдържаща се в акта за преюдициално запитване, ирландският законодател е решил да предостави специфичната компетентност за осигуряване на спазването на Директива 2000/78 на Комисията по трудови отношения. Съгласно член 77, параграф 1 от законите за равенството, съдържащи мерките за транспониране на тази директива в ирландското право, всяко лице, което твърди, че е жертва на дискриминация в нарушение на тези закони, може да поиска обезщетение за вредата, която твърди, че е претърпяло, като сезира тази комисия.
- 44 Така от представената пред Съда преписка е видно, че Комисията по трудови отношения е орган, предвиден от ирландския законодател с цел да се изпълни задължението, което носи Ирландия по силата на член 9 от Директива 2000/78.
- 45 В този контекст, ако Комисията по трудови отношения като орган, на който националният законодател е възложил компетентността да гарантира прилагането на принципа на недопускане на дискриминация в областта на заетостта и професиите, намерил конкретен израз в Директива 2000/78 и в законите за равенството, е сезирана със спор относно спазването на този принцип, принципът на предимство на правото на Съюза изисква тя да осигури в рамките на тази компетентност съдебната защита, която произтича за правните субекти от правото на Съюза, и да гарантира пълното му действие, като при необходимост остави без приложение всяка разпоредба на националния закон, която евентуално му противоречи (вж. в този смисъл решения от 22 ноември 2005 г., Mangold, C-144/04, EU:C:2005:709, т. 77, от 19 януари 2010 г., Küçükdeveci, C-555/07, EU:C:2010:21, т. 53 и от 19 април 2016 г., DI, C-441/14, EU:C:2016:278, т. 35)
- 46 Действително би възникнало противоречие, ако частноправните субекти могат да се позовават на разпоредбите от правото на Съюза в определена област пред орган, на който националното право е възложило компетентността да разглежда спорове в тази област, без обаче този орган да има задължението да се приложи посочените разпоредби, като остави без приложение тези разпоредби на националното право, които не са в съответствие с правото на Съюза (вж. в този смисъл решение от 22 юни 1989 г., Costanzo, 103/88, EU:C:1989:256, т. 31)
- 47 Освен това, доколкото Комисията по трудови отношения трябва да се счита за „юрисдикция“ по смисъла на член 267 ДФЕС (вж. в този смисъл решение от 18 март 2014 г., Z., C-363/12, EU:C:2014:159), тя може да сезира Съда на основание на този член с въпрос за тълкуване на релевантните разпоредби от правото на Съюза и тъй като е обвързана от постановеното от Съда решение по преюдициалното запитване, тя трябва да приложи незабавно това съдебно решение, като при необходимост по собствена инициатива остави без приложение разпоредбите на националното законодателство, които му противоречат (вж. в този смисъл решение от 5 април 2016 г., PFE, C-689/13, EU:C:2016:199, т. 32, 34, 39 и 40).
- 48 Ако орган като Комисията по трудови отношения, на която законът е възложил задачата да следи за прилагането и изпълнението на задълженията, произтичащи от Директива 2000/78, не може да констатира, че национална разпоредба противоречи на посочената директива и поради

това не може да реши да остави без приложение тази разпоредба, полезното действие на правилата на Съюза относно равенството в областта на заетостта и професиите би било стеснено (вж. в този смисъл решение от 9 септември 2003 г., CIF, C-198/01, EU:C:2003:430, т. 50)

- 49 Впрочем не може да се приеме норми на националното право, макар и да са конституционни, да накърняват единството и ефикасността на правото на Съюза (вж. в този смисъл решение от 8 септември 2010 г., Winner Wetten, C-409/06, EU:C:2010:503, т. 61).
- 50 От принципа на предимство на правото на Съюза, както е тълкувано в практиката на Съда, посочена в точки 35—38 от настоящото решение, следва, че органите, натоварени в рамките на своята компетентност с прилагането на правото на Съюза, са длъжни да предприемат всички необходими мерки, за да гарантират пълното действие на това право, като при необходимост оставят без приложение всички национални разпоредби или национална съдебна практика, които противоречат на посоченото право. Това предполага, че не е необходимо тези органи, за да гарантират пълното действие на правото на Съюза, да искат или да изчакват предварителната отмяна на такава разпоредба или съдебна практика по законодателен път или по какъвто и да било друг конституционен ред.
- 51 Следователно обстоятелството, изтъкнато от запитващата юрисдикция, че националното право позволява в случая на частноправните субекти да подадат жалба пред High Court (Висш съд), основаваща се на твърдяна несъвместимост на национална разпоредба с Директива 2000/78, както и на посочената юрисдикция, ако уважи жалбата, да остави без приложение разглежданата национална разпоредба, не може да постави под съмнение направения по-горе извод.
- 52 С оглед на изложените по-горе съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че правото на Съюза, и по-специално принципът на предимство на същото, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство, съгласно която национален орган, създаден със закон, за да гарантира прилагането на правото на Съюза в определена област, няма компетентност да реши да остави без приложение разпоредба на националното право, която противоречи на правото на Съюза.

По съдебните разноски

- 53 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

Правото на Съюза, и по-специално принципът на предимство на същото, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство, съгласно която национален орган, създаден със закон, за да гарантира прилагането на правото на Съюза в определена област, няма компетентност да реши да остави без приложение разпоредба на националното право, която противоречи на правото на Съюза.

Подписи